Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
Der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
3282052-1019619-PZO

Bijlage(n)
-

Uw kenmerk
2021Z19674

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 7 december 2021
Betreft Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om een reactie op het mediabericht over zorgfraude

Geachte voorzitter,

In de procedurevergadering van 4 november 2021 heeft de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport verzocht om een reactie op het bericht van RTL Nieuws 'Honderden dubieuze zorgbedrijven ontdekt: vermoedens van fraude en zelfverrijking' van 29 oktober 2021. Hierbij geef ik u mijn reactie.

Inleiding
De onderzoeksredactie van RTL Nieuws heeft onderzoek gedaan naar indicatoren voor fraude en criminaliteit in de zorg. Aanleiding was het eerdere rapport van het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) 'Verwevenheid zorg & criminaliteit' waarover ik uw Kamer eerder informeerde.[1] RTL Nieuws heeft acht risico-indicatoren samengesteld (o.a. hoge winsten, loonratio en eerdere faillissementen). Een combinatie van minstens drie indicatoren wordt door RTL Nieuws als 'dubieus' beschouwd. Om bedrijven te toetsen op deze indicatoren heeft RTL Nieuws via Graydon, die informatie verzamelt over bedrijven uit openbare bronnen, gegevens gekregen van zo'n 70.000 bedrijven in het sociale domein. RTL Nieuws concludeert dat er 567 dubieuze zorgbedrijven in Nederland zijn, die op minimaal drie indicatoren hoog scoren. Het gaat om bedrijven die onder andere actief zijn in de thuiszorg, of die onderdak verlenen aan mensen met een verstandelijke beperking.

Reactie
Het is absoluut ongewenst dat zorgaanbieders misbruik maken van zorggelden.Dat sommigen hiervoor kwetsbare cliënten inzetten is verwerpelijk.

Het ministerie van VWS is niet betrokken bij het onderzoek van RTL Nieuws en heeft geen inzage in het uitgebreide onderzoeksrapport. Het past mij derhalve niet om de specifieke bevindingen van een nadere duiding te voorzien, wel moedig ik dergelijk onderzoek aan opdat er meer bewustwording en inzicht komt in de aard van de problematiek.

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 828, nr. 127

Zoals RTL Nieuws zelf ook aangeeft is voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van de uitkomsten van het onderzoek. Er is geen sprake van bewezen fraude. RTL Nieuws heeft dan ook besloten de lijst met zorgaanbieders niet openbaar te maken.

Het onderzoek van RTL Nieuws was voor mij aanleiding om navraag te doen bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Zorgverzekeraars Nederland (ZN), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Dit levert het volgende beeld op:

- Er is geen sprake van bewezen fraude. Elke casus vergt zorgvuldig onderzoek. In het geval van bewezen fraude nemen partijen passende maatregelen zoals het terugvorderen van het onterecht gedeclareerde bedrag en eventuele onderzoekskosten of het doen van aangifte.
- De lijst met aanbieders van RTL Nieuws is niet openbaar dus partijen kunnen niet exact aangeven of deze zorgaanbieders in beeld zijn. Wel of zij met dezelfde risico-indicatoren werken.
- Zorgverzekeraars en zorgkantoren gebruiken de indicatoren die RTL Nieuws heeft samengesteld en verwachten een groot deel van deze organisaties in beeld te hebben.
- De NZa en de IGJ geven aan nagenoeg alle indicatoren te gebruiken voor het risicogestuurde toezicht.
- De VNG geeft aan geen integraal beeld te hebben over wat bij afzonderlijke gemeenten gebeurt, maar herkent de risico-indicatoren. Er zijn regio's en gemeenten die met deze indicatoren werken. Waar gemeenten vooral tegenaan lopen is de complexiteit en het gebruik aan mogelijkheden als het gaat om gegevensgebruik. Er wordt op dit moment gekeken hoe gemeenten betere stuurinformatie kunnen krijgen over mogelijke ondermijnende criminaliteit.
- De VNG zal het bericht en de genoemde indicatoren onder de aandacht brengen van alle gemeenten.

Tot slot
De zorg mag geen plek zijn voor malafide zorgaanbieders. Ik blijf mij stevig inzetten op maatregelen om de problematiek omtrent de verwevenheid tussen de zorg en criminaliteit aan te pakken. Hierbij denk ik vooral aan het optimaliseren van een werkbare aanpak in de regio’s, naast alle wetgeving die ik in voorbereiding heb, zoals het Wetsvoorstel bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg. Dit wetsvoorstel, dat uw Kamer controversieel heeft verklaard, vereenvoudigt, verbetert en verbreedt de mogelijkheden voor het zorgvuldig uitwisselen van gegevens tussen instanties bij signalen van fraude in de zorg.

Ik vind het belangrijk dat het onderzoek van RTL Nieuws breed onder de gemeenten verspreid wordt. Ook zie ik hierin een bevestiging van nut en noodzaak dat alle gemeenten zich aansluiten bij het IKZ zodat gemeenten sneller en beter kunnen samenwerken bij vermoedens van fraude. In mijn gesprekken met de VNG zal ik hierop ingaan.

Tot slot verwijs ik u naar de eerdergenoemde brief van 9 april 2021[2] voor een uitgebreide toelichting op de maatregelen.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 828, nr. 127